

1. SPLOŠNI znaki pri obolenjih prebavil:

- zgaga (pyrosis) pekoč občutek za žličko, prsnico ali v žrelu
- disfagija – motnja požiranja v požiralniku, lahko nastopi že v ustnih ali žrelu ali pa jo bolnik opisuje nižje, v predelih za prsnico
- regurgitacija – vračanje vsebine želodca in požiralnika v usta
- bolečina, ki je lahko ostra, nenadna (kolicke) lokalizirana ali seva v okolico
- bruhanje – opazujemo količino, primesi, čas (glede na obrok)
- zaprtje, driska
- dispepsija gnitja ali vrenja – motnje v prebavi beljakovin in ogljikovih hidratov
- kolcanje (singultus)

2. opiši ulkusno bolezen kaj je, vzroki, znaki

Rana na želodcu; je defekt sluznice ki zajema vse plasti sluznice in lahko sega do spodnje ležečih tkiv.

Znaki; - bolečine – bolniki tožijo o prekinjajočih ali stalnih bolečinah v predelu epigastrija. Pogosto so povezane z uživanjem hrane. Tudi značaj bolečin ni vedno enak. Včasih so zbadajoče, vrtajoče, drugič pekoče, krčevite ali razpršene. Bolečine se lahko pojavljajo ob določenem letnem času (npr. spomladi)

- problemi s prebavo: bolnih jih čuti kot napetost, spahovanje, zgago, slabost, bruhanje, napenjanje

3. planiraj ZN pri ulkusni bolezni

Osnova zdravstvene nege sta mir in varovanje "človeka in želodca"

- mir je velikega pomena, za bolnika ki živi pod vplivom naglice, nemira in psihičnih pritiskov, zato prve dni bolnik miruje v postelji
- hospitalizacija načeloma ni potrebna. Zelo ugodno pa lahko deluje nanj sprememba okolja. Bolj kot bolnišnica je primerno zdravilišče
- glede prehrane načeloma velja, da bolnik lahko uživa vse kar mu ustreza, izogibati pa se mora hrane, ki mu povzroča težave. Bolnik naj uživa manjše obroke hrane v razmaku 2 – 3 ur.

4. opiši vnetje slepiča: strokovni izrazi, vzroki, znaki, ZN pred in po OP

apendicija je vnetje slepega dela debelega črevesja. Vnetje sodi med najpogostejša abdominalna obolenja in poteka akutno.

Vzroki: je lahko zapora svetline slepiča (npr. tujek) v njem se začne kopičiti sluz, ki povzroči nastanek okužbe in vnetja.

Znaki: najpogostejša komplikacija apendicitisa je predrtje (perforacija) slepiča. Posledica predrtja je lahko absces (če se obda z ovojnico) nastane pa lahko razširjeno vnetje trebušne stene (difuzni peritonitis). Zdravljenje slepiča je kirurško, odstranitev imenujemo apendektomija.

ZN: priprava na operativni poseg zahteva takojšnje ukrepanje. Bolnika pripravijo že pri sprejemu na oddelku ali v pripravljalnici operativnega bloka (britje, razkuževanje operativnega polja)

ZN po OP: - poskrbimo za zgodnje vstajanje

- nadomeščamo tekočino in sicer z infuzijo nato dajemo čaj
- bolniku dajemo lahko hrano, predpiše jo zdravnik (sluzave juhe, kaše)
- če ne odvaja blata, določi zdravnik vzpodbujanje peristaltike (zdravila, klizma, gibanje)
- če ima redon, ga odstranimo po zdravnikovem naročilu

- ko je rana zaceljena, odstranimo šive (glede na način celjenja, starost bolnika)

5. kaj je ileus, vrste, znaki, ZN

je popolna ali nepopolna zapora prehajanja črevesne vsebine zaradi mehanske ovire ali funkcionalne motnje peristaltike (npr. paraliza črevesja po operaciji)

Ločimo: mehanični in paralitični ileus.

Mehanični nastane zaradi zapore črevesne vjuge z notranje ali zunanje strani (npr. zaradi brazgotine, tumorja, tujka) ali motnje prekrvavitve črevesnega tkiva (zadrnjenje črevesa)

Pri paralitičnem ileusu se pojavijo nepravilnosti v delovanju peristaltike ki so posledica embolije črevesnega ožilja, vnetja trebušne mrene, dehidracije ali elektrolitskih motenj.

ZNAKI : - zapora vetrov in blata

- meteorizem
- bolečina v trebuhu (začne se kot krč) ki se stopnjuje
- v začetku mehak trebuh, nato pa postaja trd
- bruhanje - lahko bruha tudi blato
- pojav znakov šoka - suh jezik, tahikardija, hipotonija, oligurija

6. kaj veš o tumorjih črevesja

tumor imenujemo nabrekli, otekline, bulo ali novotvorbo.

Tumorji so lahko BENIGNI (ne nevarni) ali MALIGNI (nevarni ali zločesti) Benigni tumorji v tankem črevesju so adenomi (žlezni), lipomi (maščobni) miomi (mišični) hemangiomi (žilni). V debelem črevesju so najpogostejši polipi, ki jih delimo na adenome in polipe iz vezivnega tkiva. Polipi pogosto maligno alterirajo (se spremenijo v zločesto tvorbo)

MALIGNI v področju tankega črevesja so zelo redki. Razvijejo se med 50. in 70. letom starosti. To so : adenokarcinomi, karcinoidi (endokrini) sarkomi (rak vezivnega tkiva) in maligni limfomi (zločesta tvorba limfnih žil). Karcinoidi proizvajajo hormon serotonin, ki povzroča drisko

7. kaj je kila - strokovno ime, vrste, ZN

kila ali hernia je izboklina trebušne mrene ali peritoneja skozi oslABLJENO trebušno steno. V njej so lahko deli črevesja ali druge strukture ki so v trebušni votlini. Napaka je lahko prirojena a li pridobljena : nastane lahko ob fizioloških iztopnih mestih arterije femoralis, ob semenovodu ali prebavni cevi. Razen prirojene nagnjenosti lahko pride do izbokline še zaradi drugih faktorjev npr. zaradi slabega vezivnega tkiva, znižanja tlaka v trebuhu, kroničnega kašlja.

Pčoznamo dimeljske kile in popkovne kile.

ZN : - splošni ukrepi po operaciji skrbimo za razbremenitev trebušne stene in varovanje operativnega mesta. V ta namen v vznožje in pod kolena namestimo opornik, pri moških podlagamo moda

- bolnika opozorimo, naj se izogiba sunkovitim gibom (pri kihanju, kašljanju naj položi roke na vsako stran rane in rahlo stiska skupaj)
- pred vstajanjem namestimo trebušni pas
- prehrana je odvisna od vrste operativnega posega. Že drugi dan po planirani operaciji lahko uživa hrano ker črevesna stena ni bila odprta.
- Preprečujemo zaprtje (obstipacija)
- Bolnika poučimo da vsaj 3 mesece ne sme dvigovati težkih bremen
- Rano varujemo pred infekcijo in opazujemo celjenje

8. naštej in opiši znake pri jetrnih in žolčnih obolenjih

zlatenica (icterus) je najbolj opazen bolezenski znak, ki nastane pri različnih obolenjih jeter in žolčnika. Značilna rumena barva kože, sluznic in tekočin. Zlatenica nastane zaradi visoke koncentracije žolčnih barvil (bilirubin) v krvi. Pri obolenju jeter in žolčevodu ki poteka z zlatenico je blato svetlo - aholično urin pa temen.

Drugi znaki pri obolenjih jeter so kožne krvavitve (petehije), vene na trebušni steni postanejo vidne, možen je ascites. Bolnik se slabo počuti in zelo trpi zaradi močnega srbeža kože (odlaganja žolčnih barvil)

9. opiši vnetje žolčnika in planiraj ZN

vnetje je lahko akutno ali kronično :

Akutno vnetje je največkrat posledica zapore izvodila z žolčnim kamnom.

Žolčnik je napet in stena se stanjša. Kadar se vnetje ne umiri, lahko pride do vnetja celotne stene žolčnika in širjenja v okolico ali celo do perforacije.

Kronično poteka potuhnjeno pogosto v zagonih. Zdravljenje je pogosto operativno sicer pa je pomembna dieta in redno jemanje predpisanih zdravil.

ZN: znb obsega mirovanje in pomoč v življenjskih aktivnostih glede na potrebe. Najprej ima bolnik karencu hrane (post) tekočino nadomeščamo z i.v. infuzijo (zaradi izgube z bruhanjem) nato dobi čaj in preprečenec. Po izboljšanju sanja dobi žolčno dieto z omenjeno količino maščob. Na predel žolčnika polagamo (po naročilu) ledene obkladke. Skrbimo za redno defekacijo. Pri obstipaciji in napenjanju lahko zdravnik predpiše malo klizmo s toplo vodo. Zdravila dajemo po zdravnikovem naročilu.

10. opiši ZN bolnika s cirozo jeter (vzroki, znaki, zapleti ZN)

je kronična bolezen in pomeni nepopravljivo okvaro jeter zaradi difuzne fibroze. Normalno jetrno tkivo in struktura žil propadata zaradi tvorbe vozličev v jetrnem tkivu.

Vzroki: alkohol in virusni hepatitis

Znaki: - utrujenost, slabo počutje

- hitra utrujenost ob najmanjšem naporu*
- pomanjkanje teka, bolnik hujša*
- topa bolečina v predelu jeter*
- krvavitve iz prebavil (zaradi motenega pretoka krvi skozi jetra nastanejo varice želodca in požiralnika)*
- spremembe oživlja - varice požiranika in zato krvavitve (melena, hematimeza)*
- spremembe na koži - pajkasti, nevusi, zlatenica, podkožne krvavitve, srbenje, edemi gležnjev, slaba poraščenost z dlakami*
- ascites (nabiranje tekočine v trebuhu)*

ZAPLETI; ZN

11. ZN bolnika s obolenjem trebušne slinavke (kaj je vzroki znaki ZN)

(pankreas) leži prečno v zgornjem delu trebuha. Žleza ima eksokrini del (izloča sok za prebavo maščob, ogljikovih hidratov in beljakovin) in endokrini del (izloča hormone nrp. Inzulin, ki je pomemben za presnovo glukoze).

Poznamo obolenje endokrinega in eksokrinega dela.

Vzroki: no različni, najpogostejši pa so: - žolčni kamni v žolčevodih, ki zaprejo odtok pankreatičnih sokov

- alkohol, ki poškoduje tkivo trebušne slinavke*
- zastoj sekreta zaradi karcinoma trebušne slinavke*
- virusne okužbe itd.*

Znaki: - bolečine v epigastriju, ki je lahko blaga ali zelo močna, seva pod levi rebrni lok v hrbet, nato proti levi rami ali v stegno, pojavlja se 2-3 ure zlasti po zaužitju mastne hrane

- slabost, bruhanje*
- dvig telesne temperature s tahikardijo*
- meteorizem, pareza črevesja*